

บทที่ 7

บทสรุปและข้อ เสนอแนะ

เนื่องด้วยความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ถือเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นความผิดที่เกิดขึ้นจากการซื้อหรือขายหลักทรัพย์นอกตลาดหลักทรัพย์หรือในตลาดหลักทรัพย์ อาทิเช่น การครอบงำกิจการฯ การสร้างราคา, การแพร่ข่าวเท็จ เป็นต้น และเป็นความผิดที่เกิดขึ้นจากธุรกรรมของผู้ลงทุนในหลักทรัพย์หรือที่เรียกว่านักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ อันเนื่องจากในปัจจุบันการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มีการตื่นตัวอย่างมาก มีประชาชนมากมายนิยมเข้ามาทำการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ ทั้งหมดนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการทำกำไรจากส่วนต่างของราคาหุ้นหรือหลักทรัพย์ที่ซื้อขาย แต่เมื่อไรก็ตามที่ราคาของหลักทรัพย์ลดลงทำให้ผู้ลงทุนจำนวนมากเหล่านั้นขาดทุน ย่อมเกิดผลกระทบขึ้นอย่างรุนแรง ซึ่งผลกระทบนี้เกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่งกระทำการใด ๆ อันมีผลให้ราคาของหลักทรัพย์นั้นต้องเปลี่ยนแปลงไป เพื่อหวังจะได้รับซึ่งผลประโยชน์จากการกระทำนั้นไม่ว่าผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นหรือที่พวกตนจะได้รับนั้นจะอยู่ในรูปแบบใดๆ ก็ตาม และโดยที่ลักษณะของการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นย่อมแสดงให้เห็นว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวนั้น ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ หรือความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์เป็นพิเศษ จึงจะสามารถกระทำการใด ๆ อันก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อตลาดหลักทรัพย์และผู้ลงทุนได้ในระดับนั้น ย่อมแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถพิเศษของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวได้เป็นอย่างดี การที่ผู้กระทำผิดสามารถสร้างผลกระทบอย่างรุนแรงให้เกิดขึ้นต่อตลาดหลักทรัพย์และผู้ลงทุน ย่อมเป็นผลเสียที่อาจส่งผลกระทบไปถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ ทั้งนี้ เพราะจำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์โดยเฉลี่ย ณ ปัจจุบัน มีถึง 5,000 - 10,000 ล้านบาท ต่อวันนับเป็นจำนวนเงินที่สูงมากประกอบกับเมื่อตลาดหลักทรัพย์ได้พัฒนาไปมากขึ้นกว่านี้ในอนาคตแล้วอาจมีสักวันที่จะเกิดผลกระทบอย่างรุนแรงได้ ดังเช่นที่ปรากฏขึ้นแล้วในตลาดหลักทรัพย์ในต่างประเทศหลาย ๆ ประเทศ

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามที่ทางการจะนำมาใช้ย่อมต้องมีการพัฒนาเพื่อให้มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอที่จะใช้ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าวได้ทันทั่วทั้ง พร้อมทั้งสามารถสร้างความเติบโตของตลาดทุนในที่นี้ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์ ให้มีขนาดและมีความแข็งแกร่งมากขึ้น เพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นตลาดหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพทัดเทียมตลาดหลักทรัพย์ชั้นนำในประเทศต่าง ๆ ได้

ขั้นตอนในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ เริ่มที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะทำการตรวจสอบหากพบการกระทำความผิด ขั้นตอนต่อไปคือ การส่งเรื่องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ด. ดำเนินการตรวจสอบ และรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ที่ใช้เพื่อประกอบการพิจารณาความผิดของผู้กระทำความผิด จากนั้นสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ด. ในฐานะผู้กล่าวโทษก็จะส่งเรื่องต่อไปยังพนักงานสอบสวน เพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั่ว ๆ ไป คือ พนักงานสอบสวนส่งความเห็นและสำนวนให้กับพนักงานอัยการ พนักงานอัยการจะมีความเห็นชี้ขาดอีกครั้งว่าสมควรนำคดีสู่ศาลหรือไม่ หากเห็นควรสั่งฟ้องกรณีพบว่าคดีมีมูลความผิด ก็จะนำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อให้พิจารณาคดีความผิดดังกล่าว

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ เกิดขึ้นหลายประการ ได้แก่

1. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกระบวนการยุติธรรม

เนื่องจากกฎหมายหลักทรัพย์ได้กำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้อย่างจำกัด และมีองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่หลายหน่วยงานด้วยกัน ซึ่งมีหน้าที่ซ้ำซ้อนหรือเกี่ยวข้องกันหลายหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ด. พนักงานสอบสวน (ตำรวจ) พนักงานอัยการและศาล เป็นผลให้การดำเนินคดีต้องใช้ระยะเวลา นานเกินสมควร และยังไปกว่านั้นพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ยังถือว่าเป็นกฎหมายที่ค่อนข้างใหม่ ผู้บังคับใช้กฎหมายยังสับสน เพราะขาดความรู้ความเข้าใจที่

ถูกต้องตรงกันการดำเนินคดีจึงขาดประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมดาในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ถือเป็นความผิดลักษณะพิเศษซึ่งเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง เนื่องจากลักษณะของการกระทำความผิด มีความยุ่งยากซับซ้อน ยากต่อการตรวจสอบค้นหาพยานหลักฐาน ผู้กระทำความผิดมักจะเป็นผู้มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นอย่างดี เหล่านี้ล้วนสร้างปัญหาในการดำเนินกระบวนการยุติธรรม

2. ปัญหาและอุปสรรคจากบทบัญญัติของกฎหมาย

ปัญหาและอุปสรรคจากบทบัญญัติของกฎหมายนั้น เริ่มตั้งแต่บทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ มีองค์ประกอบความผิดซึ่งสร้างภาระการพิสูจน์ให้กับฝ่ายโจทก์มากเกินไป จนเป็นการยากที่จะพิสูจน์ให้ครบถ้วนได้ตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ผู้ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งเป็นผู้ที่คลุกคลีและมีความเข้าใจในข้อมูลพยานหลักฐานอย่างที่สุด กลับมีฐานะเป็นเพียงผู้กล่าวโทษ แต่ไม่สามารถดำเนินการนำความผิดดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ด้วยตนเอง ต้องอาศัยเจ้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการแทน ในขณะที่ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดลักษณะพิเศษที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านหลักทรัพย์ และต้องดำเนินการด้วยความฉับไวเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์นั้น ราคาของหลักทรัพย์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

เมื่อพิจารณากฎหมายหลักทรัพย์ในต่างประเทศ ก็เห็นว่าทั้งระบบที่คล้ายคลึงและแตกต่างกับประเทศไทย (ดูตารางการเปรียบเทียบที่ภาคผนวก ฅ.) โดยการดำเนินกระบวนการต่อความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมดาในการซื้อขายหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกามีการดำเนินการคล้ายประเทศไทย แต่ได้บัญญัติให้อำนาจแก่ SEC มากกว่าของประเทศไทย เช่น การขอคำสั่งศาล (SEC Injunction), การใช้วิธีการทางบริหาร (Administrative Proceeding), การตัดสิทธิในการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับ SEC (SEC Disqualification) หรือการดำเนินกระบวนการฟ้องคดีอาญา

(Criminal Prosecution) หรือการนำหลักกฎหมายฐานสมคบกันมาใช้กับองค์การอาชญากรรม ในการฉ้อโกงการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมาย RICO โดยให้ถือว่าพยานหลักฐานที่ได้มาจากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ของ SEC เป็นเสมือนการค้นหายานหลักฐานโดยพนักงานสอบสวน และสามารถนำพยานหลักฐานดังกล่าวมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีในศาลได้

ส่วนประเทศสิงคโปร์นั้น ใช้ระบบรวมอำนาจในกำกับ ดูแล ติดตาม และควบคุมไว้ที่ องค์การเดียว โดยการตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจขึ้นเรียกว่า Commercial Affairs Department หรือ CAD ให้เป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามความ ผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์โดยตรง โดยยืมตัวพนักงานอัยการและพนักงานสอบสวนเข้ามาเป็นพนักงาน ของ CAD เพื่อให้การปฏิบัติการเป็นไปได้ทันท่วงที ปราศจากปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจในคดี ความผิดที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การบังคับใช้กฎหมายหลักทรัพย์กับความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ในประเทศไทยนั้นประสบปัญหาและข้อขัดข้องหลายประการ เนื่องจากการกระทำดังกล่าวเป็นลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งผู้กระทำความผิดมักมีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือมีอิทธิพลอยู่ในวงการ ประกอบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นมักมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นการยากที่จะสืบสวนจับกุม เพราะมีวิธีการปกปิดพยานหลักฐานอย่างมิดชิดและแนบเนียน จึงเกิดแนวคิดที่จะแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ปัญหาหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ หดไป หรือลดน้อยลงไปในที่สุด ข้อเสนอแนะมีดังนี้

1. การแก้ไขปรับปรุงการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยเสนอวิธีดำเนินการแก้ไขปรับปรุงไว้
- 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่ดูแลติดตามการซื้อขายที่มีลักษณะที่ผิดปกติในตลาดหลักทรัพย์ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับหลักทรัพย์โดยเฉพาะ และจัดให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พนักงานตำรวจ) และพนักงานอัยการ มาสังกัดอยู่ในหน่วยงานเฉพาะกิจนี้ด้วย เพื่อให้สามารถเข้าร่วมในการดำเนินการตรวจสอบ สืบสวน สอบสวนความผิดนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนการดำเนินคดีได้อย่างใกล้ชิดและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการที่มาประจำอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. นี้จะเป็นผู้ดูแลคดีนั้นๆตลอดทุกขั้นตอนจนถึงการนำคดีขึ้นสู่ศาล โดยพนักงานสอบสวนก็จะใช้อำนาจของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการก็จะใช้อำนาจในการ เป็นพนักงานอัยการ เป็นผู้ฟ้องร้องคดีต่อศาลได้ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนด หากพยานหลักฐานหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่หามาได้จากการสืบสวนสอบสวนนี้ครบถ้วนสมบูรณ์ พนักงานอัยการก็จะทำสำนวนและฟ้องคดีต่อศาล แต่หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีความเห็นว่าพยานหลักฐานหรือเอกสารใดๆที่หามาได้ในคดีความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้นมิใช่เพียงพอครบถ้วนก็อาจมีการสั่งให้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ทันที หรือในกรณีที่มีความเห็นว่าพยานหลักฐานหรือเอกสารใดๆ ที่หามาได้ไม่มีน้ำหนักเพียงพอ ก็อาจสั่งให้ยุติเรื่องลงที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เอง โดยไม่ต้องเกิดปัญหาการฟ้องร้องคดีให้ยืดเยื้อ

สำหรับรายละเอียดของวิธีดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอาจกำหนดดังนี้

ในขั้นตอนของการตรวจสอบ สืบสวนและสอบสวนนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการที่มาประจำอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. บริรักษารื้อและดำเนินการตรวจสอบร่วมกัน เพื่อให้สามารถพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและกำหนดแนวทางในการดำเนินคดีความผิดนั้น

เมื่อดำเนินการตรวจสอบ สืบสวน สอบสวน และได้พบพยานหลักฐานพอสมควรในระดับหนึ่งแล้ว ให้พนักงานสอบสวนจัดทำสำนวนพร้อม เสนอความเห็นควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง เพื่อส่งให้พนักงานอัยการพิจารณาก่อนจะมีคำสั่งต่อไป

สำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น เนื่องจากลักษณะของความผิดถือเป็นความผิดที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ที่เกิดขึ้นในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งจะมีความเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การป้องกันและปราบปรามความผิดประเภทนี้ จึงสมควรจะดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามอย่างรวดเร็ว ประกอบกับคดีดังกล่าวเป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน และผู้ต้องหา มักจะเป็นผู้มีอิทธิพลหรือมีความเชี่ยวชาญทางด้านหลักทรัพย์เป็นพิเศษ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนเสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง หากพนักงานอัยการมีความเห็นตรงกัน ให้พนักงานอัยการออกคำสั่งฟ้อง และดำเนินการฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลต่อไป

แต่ในกรณีที่พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมีความเห็นเกี่ยวกับคดีไม่ตรงกันหรือแม้จะเป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมีความเห็นเกี่ยวกับคดีตรงกันแต่เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง และพนักงานอัยการก็มีคำสั่งไม่ฟ้องด้วยเช่นกัน ให้พนักงานอัยการที่ประจำอยู่ ณ สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ส่งสำนวนพร้อมกับคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องนั้นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาดได้โดยตรงซึ่งคำสั่งของอัยการสูงสุดนี้ให้ถือเป็นคำสั่งเด็ดขาด หากมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีนั้นหมายถึงเป็นคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีทั้งเรื่องสำหรับผู้ต้องหาแต่ละคนก็จะให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแก่พนักงานสอบสวน เพื่อแจ้งให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว และในกรณีที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมหรือขังอยู่ ให้พนักงานอัยการสั่งปล่อยหรือขอให้ศาลปล่อยผู้ต้องหาไป แล้วแต่กรณี แต่หากอัยการสูงสุดมีคำสั่งเด็ดขาดให้ฟ้องคดีแล้วให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลต่อไป ทั้งนี้ ให้ส่งสำนวนและคำสั่งดังกล่าวให้อธิบดีกรมตำรวจเพื่อทราบด้วย

การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์และฎีกาให้นำวิธีการข้างต้นมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การนำเสนอแก้ไขปรับปรุงด้วยวิธีการดังกล่าวนี้จะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการเข้าร่วมในคดีตั้งแต่ต้นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการนั้น จะสามารถกำหนดประเด็นปัญหาที่สำคัญและวางแผนเพื่อดำเนินการแก้ไขตลอดจนทำความเข้าใจที่ถูกต้องได้ตั้งแต่ต้น ทำให้สามารถทำการตรวจสอบ สืบสวน สอบสวนและดำเนินคดีได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

1.2 ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการแก้ไขปรับปรุงได้ตามข้อ 1.1 ก็อาจแก้ไขปรับปรุงด้วยวิธีการอื่นวิธีการหนึ่ง โดยการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 สามารถดำเนินการสอบสวนหรือตรวจสอบและค้นหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น และทำความเข้าใจในการดำเนินคดีและสำนวนการสอบสวนพร้อมรวบรวมพยานหลักฐานที่หามาได้ส่งไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการสั่งฟ้องคดีต่อศาลได้โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนการสืบสวนสอบสวนของพนักงานสอบสวน (ตำรวจ) อีก และให้ถือเสมือนว่าการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว เป็นการเสนอความเห็นและทำสำนวน โดยพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นอกจากนี้ ยังให้รับฟังพยานหลักฐานที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.หามาได้ โดยให้ยืนยันผู้ถูกกล่าวหาในคดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ได้เสมือนว่าเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย ข้อบกพร่องหรืออุปสรรคจากข้อเสนอนេះนี้อยู่ที่วิธีการดำเนินการระบวยุติธรรมทางอาญาบางประการซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการของพนักงานสอบสวน เช่น การออกหมายจับ หรือหมายค้น, การติดตามเพื่อจับกุมตัวผู้ต้องหา, การจัดหาสถานที่เพื่อควบคุมตัวผู้ถูกจับกุม, การฝากขัง, การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาโดยมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน, การใช้อำนาจเสนอความเห็นแย้งต่ออัยการสูงสุดในกรณีพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องตรงกันหรือมีคำสั่งไม่ตรงกับความเห็นของพนักงานสอบสวน เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญ และความพร้อมในการจัดหาสถานที่คุมขัง หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการสืบสวนสอบสวนโดยเฉพาะ จึงเป็นการยากที่จะกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายหลักทรัพย์เป็นผู้ดำเนินการ เสมือนเช่นที่พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ในทุกๆ กรณี

2. การนำหลักเกณฑ์หรือบทบัญญัติทางกฎหมายบางลักษณะมาใช้เพื่อช่วยลดภาระการพิสูจน์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์

การลดภาระการพิสูจน์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ก็นับ เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ มาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด เกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการ ซื้อขายหลักทรัพย์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น วิธีการที่จะนำมาใช้เพื่อลดภาระการพิสูจน์ที่เสนอนี้ มีหลายวิธีการ ดังนี้

2.1 การกำหนดประเภทของข้อสันนิษฐานขึ้นในกฎหมาย โดยอาจลดภาระการ พิสูจน์ลง แทนที่จะพิสูจน์ความอย่างปราศจากข้อสงสัยก็อาจพิสูจน์เพียงเพื่อให้เข้าข้อสันนิษฐาน ของกฎหมาย และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาว่าการกระทำความผิด หรือจำเลยพิสูจน์หักล้างข้อ สันนิษฐานเหล่านี้

โดยอาศัยการแก้ไขบทบัญญัติหรือข้อสันนิษฐานของกฎหมายโดยการกำหนดลักษณะ ของความสัมพันธ์ที่ให้อธิบายเหมือนว่าเป็นข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่ามีการร่วมมือหรือตกลงกันซึ่งเข้าข่าย เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้ร่วมกระทำความผิด ซึ่งอาจเป็นสามีภรรยา บิดามารดา และสายโลหิต, ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการเงินและการบัญชี เช่น รูปแบบพฤติกรรมในการโอนเงิน, การใช้แหล่งที่มาของเงินที่ชัดเจน, วิธีการชำระราคาเพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ หรือมีพฤติการณ์ที่ ถือว่าเป็นการตกลงร่วมกันกับบุคคลอื่นให้ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ที่สร้างความผิดปกติให้กับตลาด ฯลฯ ทั้งนี้ อาจจะปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายโดยมอบหมายให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. ออกประกาศ กำหนดข้อสันนิษฐานของกฎหมายในพฤติกรรมการที่ต้องสงสัยเพิ่มเติมจากที่ได้บัญญัติเป็นแนวทางไว้แล้วด้วย ก็ได้

ข้อสันนิษฐานของกฎหมายดังที่ปรากฏอยู่ในตัวบทกฎหมาย อาทิเช่น มาตรา 244 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดลักษณะของพฤติกรรมใดๆ ที่ให้ถือว่าเป็นการอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิด ตามมาตรา 243(1) หรือการกำหนดลักษณะ ของ "ผู้มีผลประโยชน์ร่วมกัน" ตามมาตรา 42 ฉ แห่งพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 ตามรายละเอียดที่ปรากฏในบทที่ 3 เป็นต้น

2.2 การนำหลักกฎหมายเรื่องการสมคบกันกระทำความผิด (Conspiracy) มาใช้กับความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ดังเช่นกฎหมายป้องกันการมิฉฉาชีพ หรือ RICO (Racketeer Influenced and Corrupt Organization Statue) ของสหรัฐอเมริกา เพื่อให้การกระทำการพิสุจน์ของฝ่ายรัฐลดลง

ขณะนี้ได้มีการนำเอาหลักเรื่อง Conspiracy นี้มาใช้ในกฎหมายของไทยบ้างแล้ว เช่น พระราชบัญญัติมาตรการปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2534 เป็นต้น

3. การนำมาตรการ เสริมทางบริหารและทางแพ่งมาใช้เป็นสภาพบังคับ

การนำมาตรการป้องกันทางด้านอื่นๆ มาใช้เพื่อช่วยสนับสนุนให้สามารถป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ถือเป็นอีกวิธีหนึ่งซึ่งอาจเหมาะสม เนื่องจากลักษณะของความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์สร้างผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง การซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เป็นการซื้อขายของผู้ลงทุนรายย่อยเกินกว่าร้อยละสี่สิบเป็นส่วนมาก ชาวสารที่ได้รับมีผลต่อราคาหลักทรัพย์เป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการซื้อขายหลักทรัพย์ในปัจจุบันนี้เป็นการซื้อขายที่มีได้พิจารณาถึงข้อมูลพื้นฐานที่แท้จริงของบริษัทแต่อย่างใด การนำมาตรการบังคับอื่นๆ มาใช้จะช่วยช่วยให้สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้อย่างรวดเร็ว และไม่ต้องเผยแพร่ในสาธารณชนทราบ ทำให้ไม่เกิดผลกระทบต่อราคาของหลักทรัพย์มากนัก

อาทิเช่น

3.1 การใช้อำนาจทางบริหาร (Administrative Proceeding) โดยโทษที่จะลง คือ โทษปรับ เป็นส่วนใหญ่

3.2 การตัดสิทธิมิให้ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับหลักทรัพย์ชั่วคราวหรือถาวร โดยโทษที่จะลงต่อผู้กระทำความผิดเป็นสมาชิก หรืออยู่ในสังกัดขององค์กรกำกับดูแลเกี่ยวกับหลักทรัพย์ เช่น การมีคำสั่ง พัก หรือเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหลักทรัพย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ การดำเนินมาตรการทางบริหารและทางแพ่งดังกล่าวนี้จะสามารถนำมาใช้บังคับได้กับเฉพาะบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น ไม่อาจนำมาใช้บังคับกับบุคคลภายนอกได้ อย่างไรก็ตาม

หากสามารถนำมาตรการดังกล่าวมาใช้เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดให้มากขึ้น ย่อมถือเป็นการผ่อนคลายให้สามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่งเช่นกัน

4. การกำหนดโทษที่จะลงให้เหมาะสมกับความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำลงไป

ในทางปฏิบัติแล้ว โทษปรับที่กำหนดสำหรับความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ที่กำหนดไว้ 2 เท่าของผลประโยชน์ที่บุคคลผู้กระทำความผิดได้รับไว้หรือพึงได้รับนั้น เป็นการสร้างภาระให้กับโจทก์ในการพิสูจน์ถึงมูลค่าของผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับไว้หรือพึงได้รับ โดยศาลจะเป็นผู้ใช้ดุลพินิจว่าจำเลยได้รับผลประโยชน์หรือพึงได้รับผลประโยชน์เหล่านั้นมาเท่ากับที่โจทก์กล่าวอ้างหรือไม่ จึงควรกำหนดรายละเอียดหรือแนวทางการพิสูจน์ของโจทก์ รวมถึงหลักเกณฑ์ศาลที่จะใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษปรับ เช่น ความรุนแรงของการกระทำความผิด, ประวัติในการกระทำความผิดว่าเคยมีการกระทำความผิดนี้มาก่อนหรือไม่, ผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้น ฯลฯ เพื่อให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดนั้น

จึงเห็นได้ว่า การกำหนดลักษณะและวิธีการพิจารณาโทษที่จะลงให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด ก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่อาจนำมาใช้เพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ได้เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากองค์กรต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยยังไม่คุ้นเคยกับลักษณะของความผิดประเภทนี้และบทบัญญัติกฎหมายในเรื่องความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีกฎหมายหลักทรัพย์บังคับใช้มากกว่า 60 ปี ย่อมจะพบข้อบกพร่องของกฎหมาย และได้รับปรับปรุงแก้ไขจนเหมาะสมกับสภาพของตลาดทุนของประเทศ ส่วนประเทศสิงคโปร์แม้จะเป็นประเทศใหม่แต่ก็มีวินัยทางเศรษฐกิจสูงและประเทศสิงคโปร์ยังสามารถปรับปรุงและประยุกต์แนวความคิดของกฎหมายเพื่อควบคุมสภาพของตลาดทุนและนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ชี้ให้เห็นว่ากฎหมายที่มีลักษณะพิเศษ เช่น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 นี้เป็นกฎหมายที่ละเอียดอ่อน ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเฉพาะด้าน การนำกฎหมายดังกล่าวมาบังคับใช้จึงต้องประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพตลาดและวินัยทางเศรษฐกิจของประเทศด้วย